

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI NA ROK SZKOLNY 2016/2017

Zatwierdzony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Zespołu Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu w dniu 15 września 2016r.

1. OPIS ŚRODOWISKA SZKOLNEGO – DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

Sposoby diagnozowania i monitorowania problemów i potrzeb szkoły:

- obserwacja uczniów podczas zajęć i przerw śródlekcyjnych,
- analiza spostrzeżeń zapisywanych przez nauczycieli w dzienniku elektronicznym,
- rozmowy z uczniami i ich rodzicami,
- diagnoza prowadzona przez psychologa i pedagoga,
- wykorzystywanie narzędzi badawczych, np. ankiet dotyczących agresji, palenia papierosów, kontaktu z alkoholem, używania środków psychoaktywnych, analizy przyczyn nieobecności uczniów, korzystania z Internetu i innych środków multimedialnych .

Charakterystyczne cechy i zachowania uczniów Szkoły Podstawowej:

- niewielka grupa uczniów przyznaje się do regularnego palenia papierosów,
- niski jest wskaźnik świadomości uczniów na temat zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu, narkotyków i palenia papierosów – uczniowie mają tylko ogólną wiedzę na temat ich szkodliwości,
- istnieje niewielka możliwość otrzymania na terenie szkoły propozycji spróbowania alkoholu oraz zażywania narkotyków,
- występują zachowania agresywne,
- pojawiają się uczniowie z niską frekwencją,
- pojawiają się zachowania uczniów wskazujące na lekceważący stosunek do nauki (przeszkadzanie w czasie lekcji).

Charakterystyczne cechy i zachowania uczniów Gimnazjum:

- młodzież gimnazjalna jest w okresie po inicjacji nikotynowej i alkoholowej oraz w dużej części przed inicjacją narkotykową,
- niewielka grupa gimnazjalistów przyznaje się do regularnego palenia papierosów,
- niski jest wskaźnik świadomości uczniów na temat zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu, narkotyków i palenia papierosów – uczniowie mają tylko ogólną wiedzę na temat ich szkodliwości,
- istnieje duże prawdopodobieństwo, że młodzież samodzielnie może zakupić alkohol,
- istnieje niewielka możliwość otrzymania na terenie szkoły propozycji spróbowania alkoholu oraz zażywania narkotyków,
- wystąpiły sytuacje palenia papierosów na terenie szkoły

- występują zachowania agresywne, wulgarne,
- pojawiają się uczniowie z niską frekwencją,
- pojawiają się uczniowie, którzy celowo opuszczają zajęcia lekcyjne i nie usprawiedliwiają nieobecności w szkole,
- pojawiają się zachowania uczniów wskazujące na lekceważący stosunek do nauki (przeszkadzanie w czasie lekcji).

Wnioski dla profilaktyki:

- konieczne jest realizowanie systemowych działań profilaktycznych,
- należy zindywidualizować dobór poziomów działań profilaktycznych, skupić się na profilaktyce pierwszorzędowej,
- należy przeprowadzać działania mające na celu podniesienie świadomości rodziców w zakresie profilaktyki,
- należy przeprowadzać działania mające na celu podniesienie świadomości młodzieży w zakresie szkodliwości używek i narkotyków i zagrożeń płynących z Internetu (cyberprzemocy),
- należy uwzględnić działania rodziców w procesie profilaktyki, zwłaszcza wzmocnienie czynników chroniących dziecko,
- należy systematycznie wzmacniać czynniki chroniące dziecko,
- niezbędne staje się rozwijanie działań interwencyjnych w grupach podwyższonego i wysokiego ryzyka,
- należy uwzględnić elementy wychowania zdrowotnego i promocji zdrowia.

Wskazując stopień zagrożenia dzieci i młodzieży, możemy wyodrębnić grupy o specyficznym poziomie ryzyka. Te grupy to:

- grupa niskiego ryzyka – dzieci i młodzież, która nie podejmuje jeszcze zachowań ryzykownych,
- grupa podwyższonego ryzyka – osoby, które podjęły choć jedno zachowanie ryzykowne (eksperymentatorzy),
- grupa wysokiego ryzyka – osoby, u których zachowania ryzykowne są utrwalone i które odczuwają negatywne konsekwencje tych zachowań.

2. CELE I ZADANIA SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Program opracowany został w oparciu o:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutow publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół.
6. Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
8. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
10. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
11. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami.
12. Ustawa z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty z późniejszymi zmianami.
13. Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
14. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wyjściowe założenia programu profilaktycznego mieszczą się w:

- Programie Wychowawczym Zespołu Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu.
- Wewnątrzszkolnych Zasadach Oceniania.
- Statucie Zespołu Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu.

Cele profilaktyki:

Celem profilaktyki w Szkole Podstawowej jest:

- promowanie zdrowego stylu życia zarówno w sferze fizycznej jak i psychicznej,
- psychoedukacja dotycząca odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych w różnych sferach naszego życia,
- motywowanie do właściwych zachowań w szkole,
- ochrona ucznia przed zagrożeniami, w tym psychoedukacja dzieci i rodziców dotycząca zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów (telewizja, komputer, Internet),
- ochrona wizerunku ucznia w Internecie na portalach społecznościowych (Facebooka), blogach,
- reagowanie na pojawiające się zagrożenia,
- zapobieganie patologiom i uzależnieniom,
- redukcja zachowań agresywnych uczniów,
- kształtowanie chęci zdobywania wiedzy,

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

- kształtowanie postawy świadomej rezygnacji z używek, takich jak: papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze.

Celem profilaktyki w Gimnazjum jest:

- motywowanie do właściwych zachowań w szkole,
- ochrona ucznia przed zagrożeniami,
- reagowanie na pojawiające się zagrożenia,
- zapobieganie patologiom i uzależnieniom,
- redukcja zachowań agresywnych uczniów,
- kształtowanie chęci zdobywania wiedzy,
- ochrona ucznia przed zagrożeniami, w tym psychoedukacja dzieci i rodziców dotycząca zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów (telewizja, komputer, Internet),
- kształtowanie postawy świadomej rezygnacji z używek, takich jak: papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze

Zadania profilaktyki:

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu realizuje przede wszystkim działania profilaktyczne skierowane na ucznia. Dlatego skupia się na profilaktyce pierwszorzędowej, która skierowana jest do grupy niskiego ryzyka. Jej celem jest opóźnianie inicjacji lub zachęcanie do abstynencji.

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu realizuje również profilaktykę drugorzędową skierowaną do grupy podwyższonego ryzyka. Polega ona na ograniczaniu podejmowania zachowań ryzykownych i zachęcaniu do wycofania się z nich. Natomiast profilaktyka trzeciorzędowa jest interwencją w sytuacji pojawienia się uzależnienia.

Zadaniem profilaktyki jest:

- uczenie właściwych norm i postaw moralnych,
- uczenie zachowań odpowiednich do sytuacji,
- reagowanie na niewłaściwe zachowania uczniów,
- aktywizowanie systemu wartości cenionych przez uczniów,
- dostarczenie wiedzy o konsekwencjach zachowań dysfunkcyjnych,
- promowanie zdrowia,
- uczenie podejmowania odpowiedzialności za własne zdrowie i życie,
- wskazywanie i organizowanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego,
- uświadomienie jakie zagrożenia czają się w Internecie poprzez Facebooka, blogi, itp. Jak mogą zostać wykorzystane przez osoby trzecie,

- informowanie o skutkach używania środków uzależniających,
- reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy (wskazywanie, czasem pomoc w organizacji pierwszego kontaktu ze specjalistą, nawiązanie kontaktu z rodzicami, motywowanie do podjęcia leczenia i terapii),
- rozwijanie tolerancji w stosunku do osób niepełnosprawnych, innych narodowości poszanowanie odmiennych poglądów i przekonań.

3. STRUKTURA PROGRAMU

Warunkiem realizacji szkolnego programu profilaktycznego jest zaangażowanie wszystkich nauczycieli, wychowawców i rodziców. Program może być dobrze zrealizowany przy współpracy z pracownikami różnych instytucji działającymi na rzecz dziecka: Poradnia Psychologiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Sąd Rodzinny, Kościół.

Do realizacji szkolnego programu profilaktycznego są zaangażowani:

- dyrektor,
- pedagog szkolny,
- psycholog szkolny, socjoterapeuta,
- nauczyciele,
- wychowawcy klas,
- rodzice,
- uczniowie,
- instytucje wspomagające profilaktykę.

DYREKTOR

- organizuje doskonalenie nauczycieli, także w zakresie WDN,
- współpracuje z instytucjami i organizacjami wspomagającymi profilaktykę w szkole,
- mobilizuje i aktywizuje administrację i obsługę do podnoszenia umiejętności w zakresie pracy z uczniami,
- organizuje szkolenia dla wychowawców i nauczycieli w zakresie profilaktyki.

PEDAGOG SZKOLNY:

- rozpoznaje zagrożenia,

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

- współpracuje z wychowawcami i nauczycielami,
- organizuje lub prowadzi szkolenia dla nauczycieli w zakresie profilaktyki,
- organizuje spotkania zespołu wychowawców, diagnozuje sytuację uczniów,
- organizuje spotkania z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze i ich rodzicami,
- współpracuje z rodzicami dzieci z grupy podwyższonego ryzyka,
- organizuje spotkania – szkolenia dla rodziców,
- współpracuje z przedstawicielami instytucji: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Koszalinie, Policją (sekcja ds. nieletnich), Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Sądem Rodzinnym i Kuratorem,
- współpracuje z rodzicami w zakresie organizowania pomocy dzieciom wymagającym profilaktyki drugorzędowej i trzeciorzędowej,
- prowadzi zajęcia integrujące zespół klasowy, zapobiegające agresji, przemocy i uzależnieniom.

PSYCHOLOG I SOCJOTERAPUTA SZKOLNY:

- rozpoznaje zagrożenia,
- współpracuje z wychowawcami i nauczycielami,
- współpracuje z dziećmi z grupy podwyższonego ryzyka,
- współpracuje z rodzicami dzieci z grupy podwyższonego ryzyka,
- współpracuje z rodzicami, udzielając pomocy dzieciom wymagającym profilaktyki drugorzędowej i trzeciorzędowej,
- prowadzi zajęcia integrujące zespół klasowy, zapobiegające agresji, przemocy i uzależnieniom,
- współpracuje z przedstawicielami instytucji: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Koszalinie, Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Sądem Rodzinnym i Kuratorem.

WYCHOWAWCY KLAS:

- dokonują analizy zagrożeń w klasach,
- informują uczniów o odpowiedzialności za zachowanie,
- współpracują z pedagogiem i instytucjami wspomagającymi profilaktykę w zakresie organizowania zajęć profilaktycznych,

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

- współpracują z psychologiem w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych,
- systematycznie informują rodziców o zachowaniu dzieci,
- ustalają plan współdziałania z rodzicami w sytuacji powtarzających się negatywnych zachowań wśród uczniów,
- w miarę możliwości rozwiązują problemy wynikające z niewłaściwego zachowania uczniów,
- tworzą i realizują program wychowawcy klasowego,
- prowadzą *Teczki wychowawcy klasowego*, kompletują i przechowują dokumentację dot. spraw wychowawczych uczniów,
- realizują działania profilaktyczne w swoich klasach,
- na godzinach wychowawczych realizują bloki tematyczne poświęcone profilaktyce (zagadnienia wskazano w *Programie wychowawczym Zespołu Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu*),
- przeprowadzają pedagogizację rodziców na zebraniach.

NAUCZYCIELE:

- rozpoznają oraz reagują na zachowania ryzykowne uczniów (np. palenie papierosów, posiadanie lub spożywanie alkoholu, posiadanie lub używanie innych środków psychoaktywnych, zachowania agresywne i przestępcze),
- decydują o podjęciu działań profilaktycznych na terenie szkoły,
- współpracują z wychowawcami w przypadku zauważenia zachowań ryzykownych u uczniów,
- biorą udział w szkoleniach dotyczących rozpoznawania zagrożeń oraz przeciwdziałania im.

UCZNIOWIE:

- aktywnie uczestniczą w organizowaniu czasu wolnego,
- angażują się w życie szkoły,
- udzielają kolegom/koleżankom pomocy w nauce na terenie szkoły,
- uczestniczą w zajęciach integracyjnych,
- reagują na niewłaściwe zachowania młodzieży szkolnej.

RODZICE:

- prowadzą profilaktykę domową wśród swoich dzieci,

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

- współpracują z nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem i psychologiem szkolnym,
- biorą udział w tworzeniu i opiniowaniu dokumentów regulujących pracę szkoły i klasy,
- współpracują indywidualnie w przypadkach wynikających z bieżących potrzeb np. z pedagogiem, poradnią, ośrodkiem itp.,
- mają wpływ na ewaluację pracy profilaktyczno – wychowawczej i opiekuńczej szkoły poprzez wyrażanie opinii o szkole,
- biorą udział w zajęciach (spotkaniach) tematycznych organizowanych i prowadzonych dla rodziców w celu:
 - zdobycia wiedzy,
 - nabycia (doskonalenia) umiejętności wychowawczych,
 - opracowania strategii dla potrzeb własnego dziecka i domowników – profilaktyka domowa,
 - nabycia umiejętności skutecznej realizacji przyjętej strategii.

Spotkania edukacyjno – wychowawcze prowadzone są przez wychowawców, pedagoga szkolnego, psychologa i socjoterapeutę szkolnego lub zaproszonego specjalistę.

INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE PROFILAKTYKĘ

- pracownicy poradni psychologiczno – pedagogicznej przeprowadzają diagnozę problemów wychowawczych uczniów, prowadzą zajęcia warsztatowe,
- Gminna Komisja ds. profilaktyki organizuje dla uczniów zajęcia profilaktyczne,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy finansowej rodzinom w trudnej sytuacji,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej finansuje dożywianie dzieci z rodzin będących w trudnej sytuacji,
- Kurator sądowy, policja współpracują z pedagogiem w zależności od potrzeb,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego udziela pomocy dzieciom wymagającym profilaktyki drugorzędowej i trzeciorzędowej.

4. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Zadania profilaktyczne wyznaczają kierunki konkretnych działań. Skierowane są one na wzmocnienie czynników chroniących oraz osłabienie czynników ryzyka.

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

Działania profilaktyczne mają wzmocnić następujące czynniki chroniące:

- zainteresowania,
- silną więź emocjonalną z rodzicami,
- pozytywny stosunek do szkoły,
- podejmowanie aktywności (sport, nauka, twórczość, itp.),
- ciekawość poznawczą,
- radzenie sobie z emocjami,
- umiejętność rozwiązywania problemów,
- poczucie własnej skuteczności,
- wrażliwość społeczną.

W celu wzmocnienia czynników chroniących szkoła:

- dba o integrację zespołów klasowych,
- rozwija zainteresowania uczniów poprzez organizowanie kółek zainteresowań, konkursów, projektów,
- zachęca do aktywności fizycznej poprzez organizowanie licznych zawodów sportowych, pieszych wycieczek klasowych, zajęć UKS i SKS,
- tworzy warunki oraz zachęca uczniów do realizacji własnych pomysłów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie organizowania wyjazdów, uroczystości klasowych i szkolnych.

Zaplanowane działania mają osłabić następujące czynniki ryzyka:

- wczesną inicjację w zachowaniach ryzykownych, takich jak:
 - palenie tytoniu,
 - spożywanie alkoholu,
 - używanie środków psychoaktywnych,
 - zachowania agresywne.
- zachowania, które mogą stanowić początek wchodzenia w zachowania ryzykowne:
 - wagary,
 - wulgaryzmy,
 - brak kultury osobistej,
 - brak dyscypliny.
- łatwość zdobycia substancji psychoaktywnych,
- zachowania dysfunkcyjne, które są normą w grupie rówieśniczej,

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

- normy społeczne promujące i prowokujące negatywne zachowanie,
- środowisko społeczne promujące dane wzorce zachowań (palenie tytoniu, picie alkoholu).

Lista czynników ryzyka i czynników chroniących wskazuje kierunki koniecznych działań profilaktycznych w szkole. Są to:

Szkoła podstawowa:

- dbanie o bezpieczeństwo,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- przeciwdziałanie przemocy i agresji,
- profilaktyka uzależnień, profilaktyka cyberprzemocy.

Gimnazjum:

- przeciwdziałanie wagarom,
- przeciwdziałanie paleniu papierosów oraz e-papierosów,
- przeciwdziałanie narkomanii i innym substancjom psychoaktywnym
- przeciwdziałanie alkoholizmowi,
- przeciwdziałanie agresji,
- profilaktyka cyberprzemocy.

SZKOŁA PODSTAWOWA - HARMONOGRAM DZIAŁAŃ na rok szk. 2015/2016

Bezpieczeństwo w szkole i poza nią

Formy realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Termin	Uwagi
Bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły	Pogadanka na temat potencjalnych zagrożeń, Omówienie zasad poruszania się w czasie drogi do i ze szkoły, korzystania ze środków komunikacji	Wychowawca klasy, nauczyciele świetlicy	Cały rok	Potrafi zachować bezpieczeństwo w drodze do szkoły i podczas zabaw
Bezpieczeństwo podczas ferii zimowych i wakacji.	Pogadanka na temat potencjalnych zagrożeń	Wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy	Tydzień przed feriami zimowymi i wakacjami	Uczeń zachowuje bezpieczeństwo podczas letnich i zimowych zabaw
Odpowiedzialność	Pogadanka	Wychowawcy	Cały rok	Uczeń potrafi

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

za bezpieczeństwo swoje i rówieśników w szkole i poza szkołą.		klas, wychowawcy światlicy		dbać o swoje bezpieczeństwo i nie naraża na niebezpieczeństwo innych
--	--	----------------------------------	--	--

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia

Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin	Uwagi
Czyste środowisko to bezpieczne i zdrowe życie	Wychowawcy klas, nauczyciel przyrody, wychowawcy świetlicy, nauczyciel techniki	Cały rok	Uczeń dba o środowisko; potrafi segregować odpady i rozumie istotę przetwarzania odpadów
Jak uczyć się efektywnie – higiena uczenia się (klasy V-VI)	Wychowawcy klas, psycholog, pedagog	Wg potrzeb	Uczeń zna techniki pozwalające mu na efektywne uczenie się
Krytyczny i selektywny odbiór treści medialnych.	Wychowawcy klas	Cały rok	Uczeń świadomie korzysta ze środków masowej komunikacji (TV, prasa, radio, Internet), nie stosuje cyberprzemocy
Szkodliwość hałasu dla zdrowia	Wychowawcy klas	Wg potrzeb	Uczeń wie jakie zmiany w organizmie człowieka wywiera ciągłe przebywanie w hałasie
Zdrowe odżywianie	Wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy, pielęgniarka, nauczyciel przyrody, nauczyciel techniki	Cały rok	Uczeń zna wartość odżywczą warzyw i owoców
Kształtowanie nawyku dbania o higienę całego ciała	Wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy, pielęgniarka, nauczyciel przyrody	Cały rok	Uczeń dba o higienę całego ciała
Radzenie sobie ze stresem	Wychowawcy klas, psycholog, pedagog, socjoterapeuta	Wg potrzeb	Uczeń wie jak stres wpływa na zdrowie człowieka; zna techniki radzenia sobie ze stresem
Alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, propozycje zajęć pozalekcyjnych,	Wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy, nauczyciele zajęć	Cały rok	Uczeń: -potrafi właściwie spędzać czas wolny, przeznaczając go na naukę, sport i wypoczynek.
Realizacja programów wspomagających: <i>Trzymaj formę i Zdrowie na talerzu, Szklanka mleka, Owoce w szkole</i>			

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

Przeciwdziałanie przemocy i agresji

Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin	Uwagi
Ustalenie reguł poprzez stworzenie klasowego kontraktu	Wychowawcy klas	Początek roku szkolnego	Uczeń zna i stosuje się do kontraktu klasowego.
Jak mogę zapanować nad swoimi emocjami	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog, wychowawcy świetlicy	Cały rok	Uczeń zna i stosuje techniki pozwalające zapanować nad jego emocjami
Rozwój umiejętności asertywnych jako przeciwdziałanie agresji i przemocy, działania antydyskryminacyjne	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog, wychowawcy świetlicy	Cały rok	Uczeń: -ma poczucie własnej wartości -potrafi rozmawiać o swoich problemach z rówieśnikami i dorosłymi -odróżnia dobro od zła, - reaguje prawidłowo w sytuacjach problemowych

Profilaktyka uzależnień

Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin	Uwagi
Wyposażenie uczniów w podstawową wiedzę o uzależnieniach (rodzaje uzależnień (od środków psychoaktywnych, telewizji, komputera).	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog, wychowawcy świetlicy	Wg potrzeb	Uczeń potrafi powiedzieć „NIE” nałogom; zna rodzaje nałogów, wie gdzie może zwrócić się o pomoc w chwili zagrożenia

Warsztaty	Odpowiedzialny	Termin
Program profilaktyczny „Nie pal przy mnie proszę”	wychowawcy, pedagog	Wg potrzeb
„Stop dopalaczom”	wychowawcy, pedagog	Wg potrzeb
„Drugi elementarz, czyli program siedmiu kroków”	wychowawcy, pedagog	Wg potrzeb
„Nie palę”		

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

GIMNAZJUM - HARMONOGRAM DZIAŁAŃ na rok szk. 2015/2016

Przeciwdziałanie wagarom

Plaszczyzna działania	Przeciwdziałanie	Odpowiedzialni	Termin	Uwagi
Nauczyciel – uczeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stała kontrola frekwencji. 2. Kontrola nieobecności ucznia na poszczególnych przedmiotach. 3. Rozmowa wychowawcy z uczniem w celu ustalenia i rozpoznania przyczyn nieobecności. 4. Nieusprawiedliwianie nieobecności na ostatnich godz. lekcyjnych, jeśli uczeń nie zwolnił się w danym dniu. 5. Ucznia może zwolnić z zajęć wychowawca (w razie nieobecności n- 1 przedmiotu). 	Wychowawca, nauczyciele przedmiotu	Cały rok	Rozliczanie co tydzień nieobecności ucznia. Nauczyciel przedmiotu zgłasza wychowawcy klasy kilkukrotną nieobecność ucznia na swoich zajęciach.
Wychowawca – rodzic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wychowawcy informują rodziców o nieobecnościach nieusprawiedliwionych dziecka lub częstych nieobecnościach w szkole. 2. Kontakt indywidualny wychowawcy z rodzicem w celu podjęcia działań zapobiegających dalszym nieobecnościom. 	Wychowawca	Wg potrzeb Wg potrzeb	Działania dot. powtarzających się nieobecności nieusprawiedliwionych lub całodniowych nieobecności nieusprawiedliwionych. Formy kontaktu z rodzicami: uwaga w dzienniku, rozmowa, informacja telefoniczna, list polecony.
Uczeń – uczeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mobilizacja zespołu klasowego. 2. Pomoc zaprzyjaźnionego kolegi. 	Wychowawca Wychowawca	Cały rok Cały rok	
Wychowawca - pedagog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmowa wychowawcy z pedagogiem szkolnym oraz przekazanie informacji o liczbie opuszczonych godzin nieusprawiedliwionych. 2. Obserwacja i analiza frekwencji przeprowadzona przez pedagoga. 	Wychowawca, pedagog Pedagog Wychowawca	Cały rok Wg potrzeb Wg potrzeb	Wychowawca zgłasza problem pedagogowi po podjęciu działań wymienionych w rubryce dot. relacji wychowawca – rodzic.

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

	<p>3. Wysłanie przez wychowawcę upomnienia o nierealizowaniu obowiązku szkolnego przez dziecko.</p> <p>4. Skierowanie przez pedagoga sprawy na policję i do sądu rodzinnego.</p>	<p>w porozumieniu z pedagogiem oraz dyrektorem szkoły</p> <p>Wychowawca, pedagog, dyrektor</p>	Wg potrzeb	
Pedagog - rodzice - uczeń	<p>1. Rozmowa z uczniem. pedagog</p> <p>2. Rozmowa z rodzicem i uczniem. Ustalenie działań zapobiegających dalszym nieobecnościom. pedagog</p> <p>3. Skierowanie ucznia do PPP ze względu na duże trudności wychowawcze. pedagog</p>	<p>Pedagog</p> <p>Pedagog, wychowawca</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Zapisywanie w dzienniku pedagoga oraz dzienniku lekcyjnym informacji o rozmowie z rodzicami. Wymagana zgoda rodziców.</p>
Wychowawca-zespół klasowy	<p>1. Informowanie uczniów o zasadach oceniania zachowania dot. frekwencji.</p> <p>2. Ocenianie zgodnie regulaminem.</p>	wychowawcy	Wrzesień oraz styczeń	
Nagradzamy wzorową frekwencję	1. Nagradzanie 100 % frekwencji uczniów.	Dyrektor, wychowawcy	Czerwiec	Za wzorową frekwencję dyplomy i w miarę środków nagrody rzeczowe na zakończenie roku szkolnego.

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

Przeciwdziałanie paleniu papierosów i e-papierosów

Plaszczyzna działań	Przeciwdziałanie	Odpowiedzialni	Termin	Uwagi
Nauczyciel – uczeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola pomieszczeń, w których uczniowie mogą palić papierosy (toalety, szatnie). 2. Rozmowy z uczniami, którzy palili papierosy. 3. Zapisanie spostrzeżeń dotyczących palenia papierosów w dzienniku lekcyjnym. 	<p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele, wychowawca</p> <p>Nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Ważne jest zapisanie każdego spostrzeżenia dot. palenia papierosów przez uczniów na terenie szkoły i poza szkołą.</p>
Wychowawca – uczeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia profilaktyczne. 2. Indywidualne rozmowy z uczniami, którzy palili papierosy – wskazanie zagrożeń i konsekwencji palenia na terenie szkoły. 3. Wyciąganie konsekwencji za palenie papierosów – ocena zachowania zgodnie z kryteriami. 	<p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p>	<p>Zajęcia wg planu dyd. - wych. godzin wychowawczych</p> <p>Wg potrzeb</p>	
Wychowawca – rodzic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poinformowanie rodziców o każdorazowym paleniu papierosów na terenie szkoły – informacja pisemna do rodziców lub rozmowy indywidualne. 2. Ustalenie strategii współdziałania (profilaktyki domowej). 3. Skierowanie ucznia do PPP po konsultacji z pedagogiem szkolnym. 	<p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca, pedagog</p> <p>Wychowawca, pedagog</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Konieczna rozmowa indywidualna z rodzicami.</p> <p>Konieczna stała współpraca z rodzicami.</p> <p>Wymagana jest zgoda rodziców.</p>
Wychowawca – pedagog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zgłoszenie problemu palenia papierosów przez uczniów. 	Wychowawca	Wg potrzeb	
Wychowawca – psycholog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zgłoszenie problemu palenia papierosów przez uczniów. 2. Ustalenie działań 	Wychowawca	Wg potrzeb	

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

	wychowawczych w stosunku do ucznia.			
Pedagog uczeń	– 1. Rozmowa pedagoga z uczniem. 2. Podjęcie działań organizowania profilaktyki drugorzędowej skierowanej do grupy podwyższonego ryzyka. 3. Zorganizowanie profilaktyki trzeciorzędowej dla grupy wysokiego ryzyka. 4. Skierowanie do PPP ze względu na duże trudności wychowawcze.	Pedagog Pedagog Pedagog	Wg potrzeb Wg potrzeb Wg potrzeb	Pedagog prowadzi lub organizuje profilaktykę drugorzędową i organizuje trzeciorzędową. Na wszystkie działania wymienione w pkt. 2-4 wymagana jest zgoda rodziców.
Psycholog uczeń	– 1. Rozmowa psychologa z uczniem. 2. Podjęcie działań profilaktycznych skierowanych do uczniów z grupy podwyższonego i wysokiego ryzyka.	Psycholog Psycholog	Wg potrzeb Wg potrzeb	Psycholog prowadzi profilaktykę drugorzędową i trzeciorzędową. Na działania wymienione w pkt. 2 wymagana jest zgoda rodziców.
Pedagog rodzic	– 1. Ustalenie interwencji pedagogicznej i współpracy z rodzicami. 2. Organizowanie spotkań ze specjalistami ds. profilaktyki uzależnień.	Pedagog	Wg potrzeb	

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

Przeciwdziałanie narkomanii i innym substancjom psychoaktywnym

Plaszczyzna działania	Przeciwdziałanie	Odpowiedzialni	Termin	Uwagi
Nauczyciel – uczeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwacja zachowania uczniów – zgłoszenie ewentualnych spostrzeżeń wychowawcy. 2. Kontrola pomieszczeń szkoły – szczególnie toalet, szatni. 3. Zapewnienie opieki uczniowi, który jest pod wpływem środków odurzających. 4. W przypadku znalezienia narkotyku zabezpieczenie go, poinformowanie o zdarzeniu dyrektora, wezwanie rodziców i policji. 	<p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Zapisywanie spostrzeżeń w dzienniku lekcyjnym.</p> <p>Zgłoszenie dyrektorowi każdego przypadku znalezienia podejrzanych substancji.</p>
Wychowawca – uczeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia profilaktyczne (profilaktyka pierwszorzędowa). 2. Rozmowy z uczniem, u którego zauważono zmiany w zachowaniu. 3. Uważne obserwowanie uczniów, reagowanie na niepokojące sygnały. 4. Analiza frekwencji uczniów. 	<p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p>	<p>Wg planu dyd. – wych. godzin wychow.</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	
Rodzice uczeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podjęcie profilaktyki domowej: <ul style="list-style-type: none"> - kontrolowanie miejsc, w których przebywa uczeń, - poznanie przyczyn zmiany zachowania, - stała kontrola kontaktów ucznia z grupą rówieśniczą. 2. Zwrócenie się o pomoc do specjalisty. 	<p>Rodzice</p> <p>Rodzice</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Konieczny jest stały kontakt rodziców z wychowawcą.</p>
Wychowawca – rodzic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informowanie rodziców o zmianach w zachowaniu ucznia. 	<p>Wychowawca, rodzice</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

	<p>2. Informowanie rodziców o wszystkich nieobecnościach nieusprawiedliwionych w szkole.</p> <p>3. Informowanie rodziców o sposobach ochrony przed narkotykami, o zasadach obowiązujących w zakresie przeciwdziałania i konsekwencjach za ich łamanie.</p> <p>4. Organizowanie spotkań dla rodziców ze specjalistami do spraw uzależnień.</p> <p>5. Wskazanie rodzicom form profilaktyki domowej.</p>	<p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca, pedagog</p> <p>Wychowawca, pedagog</p>	<p>Wg planu wychowawcy klasowego</p> <p>Wg planu wychowawcy klasowego</p>	
<p>Pedagog</p> <p>rodzic</p> <p>dziecko</p>	<p>- 1. Rozmowy z uczniami, u których stwierdzono zmiany w zachowaniu.</p> <p>- 2. Ustalenie zasad zachowania się ucznia w szkole, który miał kontakt z narkotykami (np. kontrakt z uczniem).</p> <p>3. Organizowanie profilaktyki drugorzędowej i trzeciorzędowej.</p> <p>4. Organizowanie spotkań rodziców z ekspertami ds. profilaktyki.</p>	<p>Pedagog</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Profilaktyka drugorzędowa i trzeciorzędowa za zgodą rodziców.</p>
<p>psycholog</p> <p>rodzic</p> <p>dziecko</p>	<p>- 1. Rozmowy z uczniami, u których stwierdzono zmiany w zachowaniu – znalezienie przyczyny zmiany zachowania.</p> <p>- 2. Ustalenie zasad zachowania się ucznia, który miał kontakt z narkotykami.</p> <p>3. Prowadzenie profilaktyki drugorzędowej</p>	<p>psycholog</p> <p>psycholog</p> <p>psycholog</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Profilaktyka drugorzędowa i trzeciorzędowa</p>

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

	<p>i trzeciorzędowej.</p> <p>4. Prowadzenie zajęć dla osób zagrożonych uzależnieniem (terapia w grupie).</p> <p>5. Prowadzenie spotkań z rodzicami.</p>	<p>psycholog</p> <p>psycholog</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>za zgodą rodziców.</p>
<p>Dyrektor - nauczyciele - uczniowie</p>	<p>1. Zaopatrzenie szkoły w publikacje dotyczące problemów narkomanii i programów profilaktycznych.</p> <p>2. Zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli na temat narkomanii i sposobów jej przeciwdziałania w środowisku szkolnym.</p> <p>3. Stworzenie poczucia bezpieczeństwa dzieciom w szkole: - zakaz przebywania obcej młodzieży na terenie szkoły (budynek szkoły i boisko), - zabezpieczenie szkoły tak, aby obce osoby nie przebywały na terenie szkoły.</p> <p>4. Zapewnienie uczniom alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu – organizowanie zajęć pozalekcyjnych.</p>	<p>Dyrektor, bibliotekarz</p> <p>Dyrektor</p> <p>Dyrektor</p> <p>Dyrektor, nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Cały rok</p>	

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Płaszczyzna działania	Przeciwdziałanie	Odpowiedzialni	Termin	Uwagi
Nauczyciel – uczeń	1. Przestrzeganie zasad bezwzględnego zakazu używania alkoholu na terenie szkoły – wyciąganie konsekwencji.	Nauczyciele	Cały rok	Zapisywanie spostrzeżeń w zeszycie uwag.
	2. Obserwacja zachowania uczniów – zgłaszanie wychowawcy podejrzenia spożycia alkoholu przez uczniów.	Nauczyciele	Cały rok	
Wychowawca – uczeń	1. Zajęcia profilaktyczne radzenie sobie ze stresem.	Wychowawca	Wg planu dyd. – wych. godzin wychowawczych	Konieczne bieżące informowanie dzieci i rodziców o konsekwencjach spożywania lub wnoszenia alkoholu do szkoły. Wymagana zgoda rodziców.
	2. Zajęcia profilaktyki alkoholowej prowadzone w klasach II.	Wychowawca, pedagog, psycholog	Wg potrzeb	
	3. Rozmowy z uczniami spożywającymi alkohol oraz wnoszącymi alkohol na teren szkoły – skierowanie ich do pedagoga.	Wychowawca	Wg potrzeb	
	4. Wyciąganie konsekwencji za spożywanie lub wnoszenie alkoholu na teren szkoły (zgodnie z kryteriami oceniania zachowania).	Wychowawca	Wg potrzeb	
	5. Skierowanie ucznia do PPP (po uzgodnieniu z pedagogiem).	Wychowawca	Wg potrzeb	
Pedagog – uczeń	1. Zorganizowanie profilaktyki drugorzędowej i trzeciorzędowej.	Pedagog	Wg potrzeb Wg potrzeb	Za zgodą rodziców. Profilaktykę drugorzędową lub trzeciorzędową organizuje pedagog. Każdego roku organizuje się zajęcia
	2. Stały kontakt z rodzicami – ustalenie form pomocy uczniom.	Pedagog	Wg potrzeb	
	3. Zaproponowanie uczniom form spędzania czasu wolnego (w najbliższym środowisku).	Pedagog		

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

	4. Organizowanie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień z uczniami.			profilaktyczne w kl. II
Psycholog – uczeń	1. Prowadzenie profilaktyki drugorzędowej i trzeciorzędowej. 2. Stały kontakt z rodzicami – ustalenie form pomocy uczniom. 3. Prowadzenie zajęć z uczniami w zakresie profilaktyki uzależnień	Psycholog Psycholog Psycholog	Wg potrzeb Wg potrzeb Wg potrzeb	Wymagana zgoda rodziców.
Wychowawca – rodzic	Zgłoszenie rodzicom problemu spożywania lub wnoszenia alkoholu przez dzieci na teren szkoły – ustalenie wspólnych działań w tym kierunku (profilaktyka domowa).	Wychowawca	Wg potrzeb	Należy na bieżąco informować rodziców o każdorazowym przypadku spożywania lub wnoszenia alkoholu na teren szkoły.
Pedagog – rodzic	Zaproponowanie rodzicom profilaktyki drugorzędowej lub trzeciorzędowej.	Pedagog	Wg potrzeb	Podjęcie profilaktyki za zgodą rodziców
Psycholog – rodzic	1. Opracowanie programu wsparcia rodziców dzieci spożywających alkohol. 2. Prowadzenie zajęć profilaktyczno-terapeutycznych z rodzicami.	Psycholog Psycholog	Wg potrzeb Wg potrzeb	
Dyrektor	Organizowanie szkoleń dla nauczycieli.	Dyrektor	Wg potrzeb	

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

Przeciwdziałanie agresji i przemocy

Płaszczyzna działania	Przeciwdziałanie	Odpowiedzialni	Termin	Uwagi
Nauczyciel – uczeń	1. Reagowanie na wszelkie przejawy agresji lub przemocy – rozmowa z uczniem, zapisywanie przejawów agresji lub przemocy w zeszycie uwag.	Nauczyciele	Cały rok	
	2. Akcja edukacyjna na gazetkach ściennych.	Nauczyciele, uczniowie	Cały rok	
	3. Edukacja na temat przemocy oraz zachęcanie do korzystania z pomocy i interwencji, gdy zachodzi taka potrzeba.	Wychowawca i nauczyciele wych. do życia w rodzinie	Cały rok	
Wychowawca – uczeń	1. Rozmowa z uczniem przejawiającym agresję.	Wychowawca	Wg potrzeb	Zapisywanie spostrzeżeń w dzienniku.
	2. Wyciąganie konsekwencji za przejawy agresji lub przemocy wg systemu oceniania.	Wychowawca	Wg potrzeb	
	3. Rozpoznawanie przejawów agresji lub przemocy w klasach.	Wychowawca	Cały rok	
	4. Wdrażanie do ponoszenia odpowiedzialności przez uczniów za zachowania agresywne wg systemu oceniania i Statutu Zespołu Szkół.	Wychowawca, nauczyciele	Wg potrzeb	
	5. Integracja zespołu klasowego, uczenie akceptacji i tolerancji.	Wychowawca (nauczyciel)	Wg planu dyd. – wych. na godzinach wychowawczych	
	6. Trening asertywności.	Wychowawca	Wg potrzeb	
Wychowawca – pedagog	1. Przekazywanie pedagogowi informacji o uczniach stosujących przemoc lub przejawiających zachowania agresywne.	Wychowawca	Wg potrzeb	
	2. Skierowanie ucznia	Wychowawca	Wg potrzeb	

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

	przejawiającego agresję i uszkodzonego do pedagoga.			
Wychowawca – psycholog	<ol style="list-style-type: none"> Przekazywanie psychologowi informacji o uczniu przejawiających zachowania agresywne lub stosującym przemoc wobec innych uczniów. Ustalenie zasad współpracy wychowawcy, psychologa i ucznia przejawiającego agresję lub uszkodzonego w skutek agresji lub przemocy. 	Wychowawca Wychowawca, psycholog	Wg potrzeb Wg potrzeb	
Wychowawca – rodzic	<ol style="list-style-type: none"> Poinformowanie rodziców o zachowaniach agresywnych uczniów lub stosowaniu przemocy wobec innych uczniów. Podjęcie współpracy z rodzicami uczniów przejawiających agresję lub uszkodzonych – ustalenie planu działania. 	Wychowawca Wychowawca	Wg potrzeb Wg potrzeb	<p>Konieczna rozmowa indywidualna z rodzicami.</p> <p>Ustalenie konkretnego planu działania</p>

5. PROCEDURY REAGOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk lub dopalacz:

1. Nauczyciel zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrekcję szkoły i wzywa policję.
3. Próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą wyglądem narkotyk lub dopalacz:

1. Nauczyciel żąda od ucznia, aby przekazał mu podejrzaną substancję.
2. Jeśli uczeń odmówił oddania podejrzonej substancji, ponawiamy próby w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, dyrektora).
3. W przypadku, gdy uczeń na prośbę nauczyciela nie chce przekazać substancji, nauczyciel informuje rodziców o zaistniałej sytuacji i wzywa policję. Dostosowuje się do wskazówek policji.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim jej zabezpieczeniu, zobowiązany jest powiadomić policję o zaistniałym zdarzeniu. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków lub dopalaczy:

1. Powiadomienie o przypuszczeniach wychowawcy.
2. Odizolowanie ucznia od reszty klasy, ale pozostawienie go pod opieką; stworzenie warunków, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wezwanie lekarza w celu stwierdzenia stanu zdrowia, ewentualnie udzielenie pomocy medycznej.

4. Zawiadomienie o zaistniałej sytuacji dyrektora oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje się do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.

W przypadku odmowy ze strony rodziców, o pozostaniu ucznia w szkole czy też przewiezieniu go do placówki służby zdrowia, bądź też przekazaniu go do dyspozycji policji decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu:

1. Powiadomienie o przypuszczeniach wychowawcy.
2. Odizolowanie ucznia od reszty klasy, ale pozostawienie go pod opieką; stworzenie warunków, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Udzielenie pomocy medycznej, ewentualnie wezwanie lekarza w celu stwierdzenia stanu zdrowia.
4. Zawiadomienie o zaistniałej sytuacji dyrektora oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje się do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.

W przypadku odmowy ze strony rodziców, o pozostaniu ucznia w szkole czy też przewiezieniu go do placówki służby zdrowia, bądź też przekazaniu go do dyspozycji policji decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie alkohol:

1. Nauczyciel żąda od ucznia, aby przekazał mu alkohol.
2. Jeśli uczeń odmówił oddania alkoholu, ponawiamy próby w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, dyrektora).
3. W przypadku, gdy uczeń na prośbę nauczyciela nie chce przekazać alkoholu, nauczyciel informuje rodziców o zaistniałej sytuacji i wzywa policję. Dostosowuje się do wskazówek policji.
4. Jeżeli uczeń przekaze alkohol dobrowolnie, wychowawca jest zobowiązany powiadomić rodziców o zaistniałym zdarzeniu. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje w zeszycie spostrzeżeń.

Procedury postępowania w przypadku zachowań agresywnych młodzieży lub stosowaniu przemocy

W przypadku, gdy nauczyciel zauważa sytuację, w której występuje agresja i przemoc, podejmuje następujące działania:

1. Przerwanie zachowania agresywnego; komunikowanie uczniom, że nie mają prawa, tak się zachowywać.
2. Poinformowanie wychowawcy o zdarzeniu wraz ze wskazaniem uczniów, którzy brali w nim udział.
3. Przeprowadzenie przez wychowawcę rozmowy z uczniem/uczniemi w obecności nauczyciela – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocenienie zdarzenia i wyciągnięcie wniosków dyscyplinarnych).
4. Sporządzenie notatki przez nauczyciela i wychowawcę (opis zdarzenia, wskazanie osób uczestniczących, sprawcy, poszkodowanego).
5. Poinformowanie przez wychowawcę (w rozmowie indywidualnej) ucznia/uczniów - uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji.
6. Zgłoszenie powtarzających się sytuacji pedagogowi oraz dyrektorowi szkoły.
7. Natychmiastowe powiadomienie przez wychowawców pedagoga i dyrektora szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia).
8. Wymierzenie uczniowi/uczniom kary określonej w Statucie Zespole Szkół w § 49.
9. Przekazanie przez wychowawcę rodzicom pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji wynikających ze statutu Zespołu Szkół.

Każdą informację o negatywnym zachowaniu uczniów nauczyciel wpisuje do zeszytu spostrzeżeń klasy.

Czyny wskazujące na demoralizację są zgłaszane na policję.

Procedura postępowania nauczycieli i metody współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożeń młodzieży przestępczością i demoralizacją.

1. Cele:

- zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją,
- ścisła współpraca szkoły z rodzicami i policją

2. Działania interwencyjne:

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

- Na terenie szkoły obowiązuje zakaz posiadania, sprzedawania i używania papierosów, alkoholu, dopalaczy i narkotyków.
- Zakaz obowiązuje wszystkich uczniów w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych odbywających się w szkole i na terenie szkoły do niej należącym np. w trakcie imprez sportowych, dyskotek, itp.
- W szkole prowadzone będą zajęcia w czasie których uczniowie i nauczyciele zapoznają się z ryzykiem używania środków uzależniających.
- Uczniowie, którzy eksperymentują ze środkami uzależniającymi bądź ich zachowanie narusza regulamin szkoły, muszą liczyć się z konsekwencjami określonymi w wewnętrznym regulaminie szkoły.
- Uczniowie i rodzice, którzy zwrócą się z problemem mogą liczyć na wsparcie i skierowanie do specjalistycznej poradni, gdzie uzyskają fachową pomoc.
- W sytuacjach kryzysowych podejmowana będzie interwencja zorientowana na pomoc uczniowi i rodzinie.
- Decyzję o podjęciu stosowanych działań interwencyjnych podejmuje dyrektor szkoły.

4. Metody współpracy szkoły z policją

- Stała współpraca i wymiana doświadczeń dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego w zakresie profilaktyki zagrożeń,

Spotkania dyrektora, pedagoga i nauczycieli ze specjalistami ds. nieletnich i patologii.

Procedura postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).

1. Na wniosek ucznia lub pracownika szkoły lub rodzica, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów – podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika – powiadomienie odpowiednich organów.

Procedura postępowania w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

1. Nakłonienie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (- jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma taki obowiązek, w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego; - w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły, która zawiadamia policję).
2. W każdym przypadku powiadomienie rodziców, wychowawcy i dyrekcji szkoły, także kuratora sądowego, (jeżeli uczeń jest pod jego opieką).
3. Obniżenie punktacji z zachowania.

Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośnie rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

1. Upomnienie słowne.

2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. Powiadomienie wychowawcy klasy (nagana wychowawcy).
4. W każdym przypadku, powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów oraz ewentualnie kuratora sądowego).
5. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły.
6. Konsekwencje: zgodne ze statutem szkoły (nagana dyrekcji, przeniesienie do innego oddziału, karne przeniesienie do innej szkoły).
7. Obniżenie punktacji z zachowania.

Procedura postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).

1. Powiadomienie wychowawcy, dyrekcji, rodziców i ewentualnie kuratora sądowego.
2. W każdym przypadku powiadomienie policji i sądu rodzinnego.
3. Natychmiastowe obniżenie punktacji z zachowania oraz wpis do zeszytu uwag oraz do szkolnego zeszytu interwencji.
4. Nagana dyrektora szkoły.

Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

1. Interwencja świadka zdarzenia – powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.
6. Obniżenie punktacji zachowania.

Procedura postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego i wagarowania

1. Indywidualna rozmowa z uczniem w celu poznania przyczyny wagarów, ucieczki z lekcji oraz świadomości ucznia dotyczącej konsekwencji dokonywanych wyborów i podejmowanych decyzji.
2. Kontakt wychowawcy z rodzicami, udzielanie informacji o frekwencji.
3. Wychowawca prowadzi rozmowę z uczniem w obecności rodziców w trakcie, którego zawiera kontrakt określający warunki poprawy frekwencji ucznia na zajęciach.
4. Wychowawca informuje rodziców o zeszycie „Frekwencji” i potrzebie podpisywania dokonywanych wpisów o wagarach i ucieczkach z lekcji.
5. Dalsza obserwacja ucznia.

6. W przypadku wyeliminowania problemu uczeń powinien być nagrodzony np. pochwałą do rodziców, na forum klasy, ocena zachowania
7. W przypadku braku poprawy zaistniałej sytuacji wychowawca przekazuje do pedagoga - wykaz uczniów z podaną informacją o skali problemu podjętych przez siebie działań i efektach.
8. Kolejna rozmowa z uczniem, rodzicami i pedagogiem szkolnym.
9. Po wyczerpaniu możliwości, postępowanie według regulaminu szkolnego.

Procedura postępowania w przypadku wystąpienia zjawiska cyberprzemocy

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o wystąpieniu cyberprzemocy lub był świadkiem jej wystąpienia:
 - a) ustala okoliczności zdarzenia: rodzaj materiału, sposób rozpowszechniania, tożsamość sprawcy i ewentualnych świadków zdarzenia (o ile to możliwe przy pomocy nauczyciela informatyki);
 - b) zabezpiecza i rejestruje dowody (o ile to możliwe przy pomocy nauczyciela informatyki);
Rejestracja dowodów polega na: zanotowaniu daty i czasu otrzymania materiału, treści wiadomości, numeru telefonu z którego nadano wiadomość lub adresu strony na której umieszczono treści o charakterze cyberprzemocy oraz wydrukowaniu zawartości strony.
 - c) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga i wychowawcę ofiary cyberprzemocy o zdarzeniu;
 - d) przy udziale wychowawcy, pedagoga i dyrektora analizuje zdarzenie i planuje dalsze postępowanie.
2. Gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznaną w porozumieniu z dyrektorem powiadamia policję i/lub sąd rodzinny.
3. Gdy sprawcą cyberprzemocy jest uczeń szkoły, wychowawca i/lub pedagog podejmują następujące działania:
 - a) niezwłocznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów sprawcy i ofiary oraz ustala termin spotkania;
 - b) przeprowadza rozmowę z uczniem w celu:
 - zidentyfikowania ofiary, świadka, ustalenia okoliczności zajścia, ocenienia zdarzenia, ustalenia przyczyn i poszukania rozwiązania sytuacji konfliktowej,
 - omówienia skutków jego postępowania i poinformowania o regulaminowych konsekwencjach,
 - zobowiązania ucznia do natychmiastowego zaprzestania takiego postępowania i usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
 - ustalenia sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;
 - c) jeżeli w zdarzeniu brała większa liczba uczniów, rozmawia z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
 - d) nie konfrontuje sprawcy i ofiary cyberprzemocy;
 - e) zapewnia uczniowi – sprawcy pomoc psychologiczno – pedagogiczną;
 - f) w porozumieniu z dyrektorem powiadamia policję i/lub sąd rodzinny;
 - g) przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami sprawcy, zapoznaje ich z materiałem dowodowym, a także decydują w sprawie dalszego postępowania i zastosowanymi wobec ich dziecka konsekwencjami regulaminowymi; jednocześnie zobowiązuje rodziców/prawnych opiekunów do szczególnego nadzoru nad dzieckiem oraz informuje o możliwościach zapewnienia uczniowi – sprawcy dalszej pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
 - h) monitoruje dalsze zachowanie ucznia – sprawcy cyberprzemocy;

4. Działania wychowawcy i/lub pedagoga wobec ofiary cyberprzemocy:
 - a) niezwłocznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ofiary oraz ustala termin spotkania;
 - b) przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy w celu udzielenia pomocy i emocjonalnego wsparcia oraz poinformowania o działaniach podjętych przez szkołę, by rozwiązać problem;
 - c) udziela porady, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania;
 - d) zapewnia uczniowi – ofierze pomoc psychologiczno – pedagogiczną;
 - e) po interwencji monitoruje sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocy lub odwetowe ze strony sprawcy;
 - f) informuje rodziców dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy o problemie oraz o:
 - działaniach podjętych przez szkołę w celu wyjaśnienia zajścia i zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi;
 - możliwościach zapewnienia uczniowi – ofierze pomocy psychologiczno –pedagogicznej;
 - możliwości zgłoszenia przez nich sprawy sądowi bądź prokuraturze;
5. Działania wychowawcy i/lub pedagoga wobec świadków cyberprzemocy:
 - niezwłocznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów oraz ustala termin spotkania;
 - przeprowadza rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, zapewniając dyskrecję i poufne postępowanie;
 - nie ujawnia jego danych, jeżeli nie jest to konieczne;
 - zapewnia bezpieczeństwo i przeciwdziała narażeniu świadka na odwet ze strony agresora;
 - nie konfrontuje świadka ze sprawcą cyberprzemocy;
 - zapewnia uczniowi – świadkowi pomoc psychologiczno – pedagogiczną;
6. Wychowawca i pedagog zobowiązani są do sporządzenia notatki służbowej z zajścia i przeprowadzonych rozmów: opis zdarzenia, rozmowy ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia.

6. DZIAŁANIA EDUKACYJNO – WYCHOWAWCZE w roku szkolnym 2015/2016

Działania edukacyjne w zakresie profilaktyki podejmowane są przez wszystkie podmioty wskazane w strukturze programu.

Zagadnienia dotyczące profilaktyki omawiają nauczyciele na poszczególnych przedmiotach, głównie na godzinach wychowawczych, lekcjach religii, biologii, WOS-u, wychowania fizycznego oraz w ramach realizacji ścieżki międzyprzedmiotowej (prozdrowotnej). Wdrażane są treści podstawy programowej przez nauczycieli. Harmonogram podejmowanych działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki zawarty został w *Programie Wychowawczym Zespołu Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu*.

W szkole organizuje się również akcje, których celem jest edukacja i wychowanie uczniów. W roku szkolnym 2015/2016 zaplanowano:

- *Dzień sportu w Dniu Dziecka*
- *Dni Bezpiecznego Internetu,*
- *Światowy Dzień Rzucenia Palenia Tytoniu,*

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

- *Dzień Bezpieczeństwa*
- warsztaty profilaktyczne dotyczące *Uzależnienia od narkotyków*
- warsztaty profilaktyczne dotyczące uzależnień
- udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych
- udział klas I SP w „Klubie Bezpiecznego Puchatka”.

Celem powyższych działań edukacyjnych jest:

- promocja zdrowego stylu życia,
- promowanie zdrowia,
- wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego,
- podniesienie świadomości młodzieży w zakresie szkodliwości używek i narkotyków
- dostarczenie wiedzy o konsekwencjach zachowań dysfunkcyjnych
- uczenie umiejętności psychologicznych i społecznych np. radzenie sobie ze stresem, nawiązywanie kontaktów z ludźmi, rozwiązywanie konfliktów itp.

7. SPOSOBY EWALUACJI PROGRAMU

Ewaluację programu profilaktycznego przeprowadza się na bieżąco oraz pod koniec roku szkolnego poprzez:

- porównanie ilościowe i jakościowe uwag dotyczących negatywnych zachowań uczniów w poszczególnych klasach,
- stosowanie narzędzi badań diagnostycznych na tej samej grupie uczniów,
- analiza efektów realizacji programu na posiedzeniach rady pedagogicznej oraz zespołu wychowawców – wymiana spostrzeżeń na temat zachowań uczniów oraz formułowanie wniosków do dalszej pracy,
- analiza efektów podjętych działań wychowawczych w poszczególnych oddziałach klasowych dokonana przez wychowawców,
- pozyskiwanie informacji na temat zachowań uczniów od rodziców, opiekunów.

Wyniki ewaluacji zostały wykorzystane do modyfikacji programu w następnym roku szkolnym.

8. PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

W wyniku realizacji programu profilaktycznego:

- maleje liczba zachowań agresywnych – zwiększa się podejmowanie prawidłowych zachowań,
- wzrasta wśród uczniów poczucie bezpieczeństwa,
- podnosi się świadomość rodziców,
- zmniejsza się liczba godzin nieusprawiedliwionych,
- utrzymuje się abstynencja młodzieży,
- zmniejsza się liczba uczniów palących papierosy i e-papierosów,
- uczniowie nie palą papierosów na terenie szkoły,
- uczniowie mają świadomość szkodliwości działania środków uzależniających.

9. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Program profilaktyki został przedstawiony społeczności szkolnej przez wychowawców poszczególnych klas.

Zatwierdzony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Zespołu Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu w dniu 15 września 2016r.

Załącznik nr 1 – materiały do wykorzystania.

Kroki profilaktyki przeciw narkomani

CO MOŻNA ZROBIĆ ?

Aby nie dopuścić do uzależnień dziecka

Rodzice

Narkotyki, alkohol, papierosy oraz produkty farmakologiczne stały się bardzo dostępne wszędzie. Wcześniej czy później kontakt z nimi może się przydarzyć każdemu dziecku, także Twojemu. Powinniście zdawać sobie sprawę, że wiele zależy od Was. To właśnie Wy możecie mieć ogromny wpływ na to czy Wasze dziecko sięgnie po któryś z wyżej wymienionych artykułów.

Tańsze jest zapobieganie aniżeli leczenie. Aby uniknąć stanu w domu i w szkole, kiedy dziecko ucieka w świat uzależnienia należy :

- dbać o dobry kontakt z dzieckiem, rozmawiać,
- zwracać szczególną uwagę na to co mówi i jakie ma problemy,
- nie wyśmiewać, nie krytykować, nie stawiać zbyt dużych wymagań,
- starać się dostrzegać starania dziecka i chwalić postępy,
- należy znaleźć czas na wysłuchanie problemów,
- unikać złośliwości i krytycznych porównań z innymi rówieśnikami,
- kierować poczynaniami, aby miało wiarę w siebie i poczucie bezpiecznego ogniska domowego,
- dyskretnie poznać grono przyjaciół i jego zwyczaje,
- kontrolować dyskretnie miejsca w których przebywa i co robi,
- każdą anomalię w zachowaniu trzeba sprawdzić i poznać przyczynę aby móc podjąć odpowiednie działania,
- rozmawiać z nim o narkotykach i środkach uzależniających, skutkach ich zażywania bez względu na wiek,
- posiadać pewien zakres wiedzy o narkotykach,
- wyrażać zdecydowanie negatywną postawę wobec używek zagrażających zdrowemu życiu,
- stać się wzorem do naśladowania, a czyny i słowa mają uczyć dziecko jak żyć,
- zachęcać do aktywności i uczestnictwa w życiu społecznym, sporcie i rozwijania hobby

Nauczyciele

Wobec narastającego zagrożenia uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, niepokój o własne dziecko – ucznia spędza sen z oczu nie tylko rodzicom. Dziecko większość czasu spędza w szkole i Wy możecie uczniowi pomóc nie brać narkotyków poprzez:

- nie porównuj go z innymi uczniami, uczeń pragnie abyś zrozumiał jego trudności,
- nie zawstydzaj ucznia przed całą klasą, uczeń chce być szanowany przez nauczycieli i swoich kolegów,
- nie odbieraj mu nadziei, uczeń chce wierzyć, że coś w życiu osiągnie.
- nie lekceważ uczuć swojego ucznia, uczeń potrzebuje często pozytywnego wsparcia swojego nauczyciela,
- uczeń chce być oceniany sprawiedliwie i taktownie, ma prawo myśleć o sobie pozytywnie,
- uczeń nie lubi, kiedy nauczyciel przypisuje mu złe intencje, wydaje mu się, że świat jest nieprzyjazny,
- nie okazuj uczniowi dezaprobaty, gdy nie wszystko może zrozumieć i zapamiętać, uczniowi wydaje się wtedy, że do niczego się nie nadaje, nic nie potrafi.

Nauczycielu, wychowawco:

P a m i ę t a j !

Uczeń, który czuje się rozumiany i akceptowany:

- chętniej się uczy,
- szybciej i dokładniej zapamiętuje,
- ma więcej twórczych pomysłów,
- łatwiej się koncentruje,
- chce rozwijać swoje zainteresowania,
- wierzy we własne możliwości,
- bardziej lubi szkołę,
- z życzliwością odnosi się do nauczycieli i rówieśników,
- ma więcej siły do pokonywania trudności,
- łatwiej znosi niepowodzenia,
- jest bardziej aktywny,
- osiąga większe sukcesy,

Masz ogromny wpływ na swego ucznia, możesz minimalizować przeżycia lękowe uczniów w szkole.

Ważne są interakcje międzyludzkie zwłaszcza w relacjach nauczyciel (wychowawca) - uczeń

Jako nauczyciele starajmy się kierować zasadami takimi jak:

- umożliwiać wszechstronny rozwój ucznia,
- zmniejszać i niwelować trudności przystosowawcze,
- trzeba uczyć odpowiedzialności za własne czyny,
- przekonywać uczniów, że każdy czyn ma swoje skutki,
- nauczyć uczniów trafnie wybierać,
- nauczyć ich mówić nie,
- dostarczać uczniom wiedzy o środkach odurzających i skutkach ich zażywania,
- uświadamiać ich o mechanizmach uzależnienia,
- mówić uczniom o promocji zdrowia.

Kiedy dojdzie do kontaktu dziecka z narkotykami

Należy się zastanowić, w jaki sposób jako Rodzice, Nauczyciele możemy pomóc dziecku/uczniowi w wydostaniu się z matni.

Pierwsze próby z narkotykami dziecko zwykle starannie ukrywa przed dorosłymi. Wszelkie niepokojące zmiany będzie Wam na pewno łatwiej zauważyć, jeśli będziecie mieli dobry kontakt z dzieckiem – uczniem, wiele ze sobą rozmawiać i dużo czasu spędzać razem.

Pamiętajcie jednak, że niektóre zachowania i postawy mogą mieć inne przyczyny, takie jak kłopoty szkolne lub rodzinne, zranione uczucia, niepowodzenia w kontaktach z rówieśnikami i wiele innych, które należy traktować równie poważnie i starać się pomóc dziecku – uczniowi je rozwiązywać.

Im wcześniej dojdzie do ujawnienia skłonności do środków narkotycznych, łatwiej jest nad tym zapanować. Nie należy wpadać w panikę, należy zastanowić się nad przyczyną sięgnięcia po narkotyki. Starajmy się poznać motyw sięgnięcia po narkotyki.

- może został podany wbrew woli,
- może zaszło coś, co spowodowało chęć zwrócenia na siebie uwagi,
- może nagromadziły się kłopoty w środowisku szkolnym, koleżeńskim,
- może powstała nieodparta chęć zakosztowania „zakazanego owocu”,
- stosować również określone zasady postępowania w przypadku, aby nie dopuścić dziecka do uzależnienia.

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

Nauczmy się rozpoznawać **Czerwone** sygnały wskazujące na używanie narkotyków;

1. zmiany w aktywności i nawykach : nieuzasadnione nieobecności, obowiązki domowe, przyjaźnie, porozumiewanie się z ludźmi, zmiany nawyków jedzenia, rytmu snu i czuwania, kradzieże, wiara religijna, język, wygląd pokoju, szczególne zainteresowania młodzieżową muzyką i koncertami, problemy związane ze szkołą,
 2. zmiany stanu fizycznego ; stan zdrowia, rozwój fizyczny, mowa, pamięć, myślenie, oczy, nos, jama ustna, skóra, kontrola czynności ruchowych, wygląd, higiena,
 3. akcesoria - fajki, dodatki do niej, bibułki do skrętów, schowki i skrytki, igły, szmaty i torby ze śladami po chemikaliach, lekarstwa i środki bez recept,
 4. kolizje z prawem – przestępstwa, kradzieże.
- mieć odpowiedzialność za – rodzic własne dziecko, szkoła za ucznia,
 - przyłączyć się do działającej w okolicy grupy wsparcia dla rodzin osób uzależnionych,
 - kontakt rodziców ze szkołą i szkoły z rodzicami.

SYGNAŁY MOGĄCE ŚWIADCZYĆ, ŻE UCZEŃ MOŻE MIEĆ KONTAKT ZE ŚRODOWISKIEM NARKOTYCZNYM

- nagłe zmiany nastroju i zachowaniu (duża aktywność, zmęczenie), izolowanie oraz zamykanie się w sobie,
- nagła zmiana grona dotychczasowych przyjaciół na innych zwłaszcza starszych od siebie,
- spadek zainteresowania szkołą, sportem i ulubionymi zajęciami,
- izolowanie się od innych domowników, spędzanie większości czasu samotnie w swoim pokoju,
- kłamstwa i wykręty, wynoszenie z domu wartościowych przedmiotów, podkradanie pieniędzy,
- nie wytłumaczalne spóźnienia,
- przebywanie nocne poza domem bez uprzedzenia,
- tajemnicze krótkie rozmowy telefoniczne,
- używanie tajemniczych określeń podczas rozmów,
- częste spóźnienia na lekcje,
- opuszczanie zajęć lekcyjnych (wagary),
- zasypianie na lekcji,
- myślenie o niebieskich migdałach,
- spadek ambicji, brak planów na przyszłość,
- pogorszenie ocen,
- złe zachowanie w szkole,

- zmiany osobowościowe, dolegliwości fizyczne,
- zmiany w wyglądzie,
- kolizje z prawem,
- ślady po ukłuciach,
- nie przestrzeganie higieny,
- przekrwione oczy, zawężone lub rozszerzone źrenice,
- bełkotliwa, niewyraźna mowa.

JAK ROZPOZNAĆ CZY DZIECKO BIERZE NARKOTYKI

Różne są powody skłaniające dzieci i młodzież do prób z narkotykami, ale w żadnej sytuacji nie biorą one na poważnie zagrożeń z nimi związanych. Ci, którzy znaleźli się na drodze prowadzącej od eksperymentu do uzależnienia na zawsze utracili swoją niewinność. Skutkami tego jest to iż, odsuwają się od przyjaciół i rodziny, przestają się interesować szkołą, sportem, kościołem, izolują się od otoczenia, stają się agresywni i niekomunikatywni. Z narkotykami wiążą się typowe zachowania i jest rzeczą zasadniczą, by nauczyciele i rodzice potrafili je rozpoznać. Bardzo późno dowiadujemy się, że ktoś jest narkomanem. Aby dojść od pierwszego razu do uzależnienia, droga nie jest zbyt długa i poprzedzają ją pewne oznaki. Aby w porę zareagować i nie dopuścić do zagrożenia poniżej przedstawiona tabela charakteryzuje zachowania osób które miały kontakt jednorazowy oraz biorą długotrwale narkotyki.

Nazwa (grupa) narkotyków	Kontakt jednorazowy	Długotrwale branie
Opium, morfina, heroina, naturalne i półsyntetyczne przetwory maku	Euforia, niepokój ruchowy lub senność, osłabienie reakcji na światło, brak apetytu, zwężenie źrenic, obniżenie ciśnienia krwi	Wyniszczenie organizmu, zaparcia, zaburzenia menstruacji, próchnica, zmiany zapalne skóry
Rozpuszczalniki, środki wziewne	Nie zgranie ruchów, agresja, rozszerzenie źrenic, kichanie, kaszel, krwawienie z nosa, mdłości, wymioty, biegunka	Wyniszczenie organizmu, przekrwienie spojówek, zaburzenia pamięci, niepokój, przygnębienie, zaburzenia snu, oczopląs, osłabienie mięśni
Marihuana, haszysz, przetwory konopi indyjskich	Euforia, połączona z wielomównością, przekrwienie gałek ocznych, nadwrażliwość zmysłów, kaszel, zaburzenia koordynacji ruchowej	Wychudzenie, zaburzenia snu, przewlekłe zaburzenia krtani i oskrzeli, apatia, trudności z koncentracją, zmienność nastrojów.
Kokaina, crack, przetwory liści krzewu coca	Euforia, pewność siebie, brak potrzeby snu, wzrost aktywności, rozszerzenie źrenic, wytrzeszcz gałek ocznych, katar, ból gardła, pociąganie nosem	Wyniszczenie organizmu, urojenia prześladowcze, omamy, wybuch agresji, bezsenność, drgawki, przemienne brak i wzrost łaknienia, Ponadto crack upośledza oddychanie, powoduje utratę wagi i ataki paranoidalne
Amfetamina narkotyk syntetyczny	Euforia, duży przypływ energii, brak potrzeby snu, brak apetytu, agresja, rozszerzenie źrenic	Bezsenność, wychudzenie, zmiany nastroju, wielomówność, drzenie kończyn, wymioty, rozszerzenie źrenic, wysypka, halucynacje
LSD narkotyk syntetyczny	Zaburzenia koordynacji ruchów, drzenie mięśni, rozszerzenie źrenic, mdłości, psychoza	Omamy z napadami lęku, apatia, agresja, lub depresja, zanik zainteresowań, bezsenność, wiotkość mięśni
Ecstasy narkotyk syntetyczny	Podniecenie, zwiększona energia, odporność na zmęczenie i sen, ból głowy	Niepokój, depresja, paranoja, obniżenie sprawności intelektualnej,

POWODY, DLA KTÓRYCH DZIECI I MŁODZIEŻ SIĘGA PO NARKOTYKI

- chęć odurzania się - na przyjęciach, imprezach rekreacyjnych, dla uczczenia jakiegoś sukcesu, podczas spotkań z przyjaciółmi w celu spędzenia możliwie przyjemnych chwil,
- ciekawość i nuda - w celu poszukiwania przygód i podnieć, nowych doświadczeń i znajomości, okazji do nabywania nowych umiejętności i sprawności wynajdywania coraz to nowych sposobów wypełniania czasu wolnego, a wszystko po to, żeby uciec od nudnej szkoły, obowiązkowych zajęć,
- wpływ grupy rówieśniczej – pragną być akceptowane, nie odróżniać się od innych, osoba używająca narkotyków dąży do wciągnięcia także pozostałych.
- ucieczka od problemów zewnętrznych – problemy występujące w szkole, zawyżone wymagania rodziców względem dziecka, sytuacje materialne i społeczne występujące w rodzinach,

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

- ucieczka od problemów wewnętrznych – osoby z trudnościami emocjonalnymi nie potrafią radzić sobie z komplikacjami jakie niesie z sobą życie,
- brak wiary- w swoje możliwości i pozytywnej motywacji ze strony domu i szkoły
- bo używają narkotyki dorośli,
- stres szkolny – problemy związane ze szkołą,

Dzięki narkotykom dzieci i młodzież uważają, iż:

- mogą spędzić przyjemne chwile,
- otwierają przed nimi perspektywę zaspokojenia ich ciekawości,
- potrafią one wypełnić czas,
- potrafią zaspokoić dzieci żyjące „ tu i teraz”, które nie potrafią odkładać przyjemności na później, oczekując natychmiastowej gratyfikacji,
- staje się on ofertą, jeśli nie widać perspektyw na zmianę nudnej i beznadziejnej terażniejszości wiążącej się z trudnościami w nauce, utrudnionym kontaktem z otoczeniem, trudnościami przystosowawczymi izolującymi od rówieśników, pozbawionych troskliwej opieki rodziców, uprawiania sportu, dostępu do komputera,
- które nie rozwiązują żadnych problemów ale, sprawiają, iż wydają się one odległe i mało istotne,
- są one niezawodne w przeciwieństwie do rodziców, są zawsze po ręką,
- stanowią one doskonałą wymówkę dla dzieci nękanych poczuciem winy z powodu nieumiejętności rozwiązywania własnych problemów,
- mogą się wydać sposobem na unikanie bólu, na kontynuowanie beztroskiego dzieciństwa

SŁOWNIK SLOGANU - PODRĘCZNA ŚCIAĞAWKA

SLOGAN ŚRODOWISKA NARKOTYCZNEGO (najczęściej spotykane określenia i zwroty)

drugi – narkotyki

buzować, grzać, ładować, hajcować – odurzać się

jarać, palić – odurzać się marihuaną,

wąchać, snifować, żąchać, kleić się, dmuchać, przydmuchiwać – odurzać się środkami wziewnymi,

cyknąć, huknąć, dać w kanał (żyłę) – wstrzyknąć środek narkotyczny,

przymulić – zażyć środki psychotropowe,

odjazd, odlot – stan odurzenia,

być na haju – być pod wpływem narkotyku,

być w ciągu (cugu) – codziennie zażywać narkotyki,

być na głodzie, być na skręcie - odczuwać stany abstynencyjne,

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

czysty – bez środka narkotycznego, nie biorący narkotyków,
diler – handlarz narkotyków, pośrednik,
towar – towar, porcja narkotyku,
hasz – haszysz,
afgan – haszysz afgański,
maroko – haszysz marokański,
marycha, maryśka, gandzia,, huana, gras, trawa, ziele, ziolo – marihuana,
skun – marihuana z Holandii,
skręt, dżont – papieros zrobiony własnoręcznie z marihuany,
acid, kwas – LSD,
amfa, spid – amfetamina,
koka – kokaina,
piguły, prochy – tabletki, proszki odurzające,
psychotropy – leki psychotropowe,
czaj, czajówka – bardzo mocna herbata,
ćpacz, ćpun – narkoman, osoba odurzająca się,
działka – porcja środka narkotycznego,
bajzel – miejsce spotkań i handlu narkotykami,
budzio – budapren,
absta – abstynencja, objawy głodu narkotycznego,
hera – środek narkotyczny, (domowy kompot),
zupa – wywar ze słomy makowej,
kompot – środek narkotyczny (domowy opiat),
kop – silne uderzenie (po dożylnym zażyciu środka narkotycznego) „ pierwsze uderzenie,
szkło – ampułka, ampułki,
szpila – igła do zastrzyków,
trawiarz – nałogowy palacz marihuany,
złoty strzał – śmiertelne (często śmiertelne) wstrzyknięcie środka narkotycznego,
strzał – dożylny wstrzyknięcie środka narkotycznego,

UWAGA !

Jeżeli uczeń używa powyższych sformułowań - może sugerować kontakt ze środowiskiem narkotycznym

Wobec czego pamiętaj !

- **Najważniejsze jest wychwycenie symptomów narkotycznych skłonności**

Zespół Szkół im. Kard. Ignacego Jeża w Tymieniu

- Nie wahaj się zasięgnąć porady u specjalistów, bo zwlekanie grozi tragedią
- Adresy i telefony poradni znajdziesz w każdej placówce leczenia otwartego, komisariacie policji, ośrodkach pomocy społecznej

Na co zwrócić uwagę

Marihuana, haszysz	Słodka woń oddechu, włosów i ubrania, brązowo – zielone liście i nasionka, nagle zainteresowanie hodowlą roślin, fiki, fajki, bibuła papierosowa
Opium, morfina, polska heroina	Igły, strzykawki, ślady nakłuć po wstrzyknięciach, ślady krwi na odzieży, „gęsia skórka”, torebki z białą – beżową lub różową substancją przypominającą cukier, małe foliowe torebeczki,
ecstasy	Białe lub kolorowe pastylki z wytłoczonymi wzorkami, pęknięte naczynka krwionośne, a zwłaszcza na twarzy po powrotach z nocnych dyskotek,
Kokaina, crack	Biały proszek a w przypadku cracku brązowe kuleczki, kamyki, fiolki i flakoniki, fajki, igły, strzykawki, małe foliowe torebeczki,
amfetamina	Biały proszek, tabletki, kapsułki, kryształki, małe foliowe torebeczki, igły i strzykawki,
rozpuszczalniki	Torby foliowe, tuby kleju, smary, zapachy chemikaliów, charakterystyczny zapach z ust, nasączone chusteczki i szmatki,
Halucynogeny, LSD, grzybki	Małe kartoniki z kolorowymi nadrukami, kolorowe „Kamyki do zapalniczek”, różnego rodzaju suszone grzybki o zabarwieniu żółtawym do czarnego z prześwitem brązowym